

BOEKBESPREKINGEN

S. Blumer: Echte Mehltaupilze (Erysiphaceae). Ein Bestimmungsbuch für die in Europa vorkommenden Arten.

V.E.B. Gustav Fischer Verlag, Jena, 1967; 436 blz., 120 illus. Prijs M.D.N. 56,-.

Het door dezelfde auteur geschreven en bij dezelfde uitgever verschenen determinatieboek voor de op cultuurgewassen voorkomende roest- en brandzwammen heeft, blijkens het succes, in een behoefte voorzien (Bespreking in Neth. J. Pl. Path. 70 (1964): 35). Daarom werd besloten ook voor de economisch zo belangrijke groep van de echte meeldauwzwammen een soortgelijk boek uit te geven. De opzet van dit nieuwe boek is echter ruimer, in die zin, dat alle Europese soorten zijn opgenomen, maar dat alleen de van voedings- en siergewassen bekende parasieten uitvoerig worden besproken. Het boek is onderverdeeld in drie delen. Het eerste, algemene gedeelte, behandelt de morfologie, de systematiek, de biologie, het parasitisme, de epidemiologie, de verspreiding, de veroorzaakte schade en de bestrijding. In dit gedeelte, met een omvang van meer dan 100 bladzijden, is een zeer omvangrijke literatuur verwerkt. In het tweede gedeelte zijn de in Europa voorkomende genera en species afzonderlijk behandeld. Er is een sleutel voor de genera en bij ieder genus een sleutel voor de aansluitend besproken soorten. Van iedere soort wordt een min of meer uitvoerige beschrijving gegeven; bij de economisch belangrijke soorten met een fotografische afbeelding van het ziektebeeld en tekeningen van vruchtlichaampjes, asci en ascosporen, gevolgd door een korte discussie. Het derde gedeelte (blz. 334-403) geeft een opsomming van alle bekende meeldauwen, gerangschikt naar de genusnamen van de waardplanten. Indien op één waardplant meer dan één soort voorkomt, dan kunnen deze door middel van korte sleutels van elkaar worden onderscheiden. Ten slotte volgen een literatuurlijst van 17 bladzijden en indices voor de Latijnse schimmelnamen en de Duitse plantennamen.

Van S. Blumer is reeds in 1933 een systematische bewerking van de echte meeldauwzwammen verschenen en hij is tot op heden in West-Europa de enige specialist voor deze groep gebleven. In de omgrenzing van genera en species houdt hij zich in het algemeen aan die van zijn eerste bewerking. Nieuwere, vooral door de Rus Golovin (1958) beschreven genera, zijn slechts als subgenera van de acht 'klassieke' genera geaccepteerd. Soorten met een ascusvorm worden uitvoeriger behandeld dan die waarvan slechts de conidiënvorm bekend is. Deze laatste heet bij de schrijver nog *Oidium*, hoewel deze naam om nomenclatorische redenen voor meeldauwen niet geldig is. De volgens Angelsaksische auteurs geldige naam *Acrosporium* is zelfs nergens vermeld. De soortnamen zijn aan de nomenclatuurregels aangepast. Slechts in enkele gevallen geeft de schrijver aan ingeburgerde namen de voorkeur boven de door Junell (1965) ingevoerde namen om verwarring te voorkomen. Het boek is immers niet voor systematici geschreven, maar vooral voor fytopathologen en voor iedereen die in de praktijk met Erysiphaceae te maken krijgt. Voor het determineren van deze schimmels zal dit voortreffelijk gedocumenteerde en goed verzorgde boek in de toekomst onontbeerlijk zijn.

v.A.

Z. Avidov: Studies in agricultural entomology and plant pathology. Scripta hierosolymitana. Publications of the Hebrew University, Jerusalem, Magnes Press, Hebrew University, Jeruzalem, 1966; 208 blz., vele figuren.

In dit boekwerk geeft een twaalfstal auteurs, veelal in combinaties van twee, hun onderzoek weer in Israël. De behandelde onderwerpen zijn van zeer verschillende aard: de insekteplagen van *Carthamus tinctorius*, het effect van droogte op honingbijpopulaties, determineertabellen voor parasitaire Hymenoptera van schildluizen, bladluizen en motluizen van citrus (voorzien van een groot aantal figuren, vooral microfoto's), het verband tussen het optreden van een tweetal insecten en een schimmel op olijf, de chemische veranderingen in maïsplanten ten gevolge van aantasting door een virusziekte, een uitvoerig onderzoek over de 'downy mildew'-schimmels van granen en grassen en tenslotte de verspreiding van de aardappelziekte onder verschillende omstandigheden.

Het geheel maakt een degelijke indruk.

E.

Achttiende Internationaal Symposium over Fytofarmacie en Fytiatrie, 3 mei 1966. Overdruk uit: Mededelingen van de Landbouwhogeschool en de Opzoekingsstations van de Staat te Gent, deel 31 (1966), nr. 3, blz. 343–1170.

Dit lijvige boekwerk bevat de inhoud van 75 voordrachten op het gebied van plantenziektenkunde in de ruime zin. Ze zijn in de Franse, Nederlandse, Engelse en Duitse taal gesteld.

E.

Conference of Biological Editors, Committee on Form and Style. Style Manual for Biological Journals. Amer. Inst. Biol. Sci. Washington. Second edition 1964 (reprinted 1966) X + 117 pp., 4 illus. Prijs (gebonden) \$ 3.25.

Publiceren is een noodzakelijke consequentie van wetenschappelijk onderzoek. Het helpt de onderzoeker bij, en dwingt hem tot het doen uitkristalliseren van de resultaten van zijn werk en is onmisbaar voor een goede overdracht van deze resultaten. Een aanzienlijk percentage van de tijd van de onderzoeker is thans gemoeid met het schrijven van eigen publikaties en het bestuderen van de snel toenemende stroom van die van anderen. Ze dienen dan ook uit te munten door helderheid en beknoptheid. Hiertoe zijn een zo doelmatig mogelijk taalgebruik, een efficiënte vormgeving en een juiste toepassing van “spelregels” betreffende het gebruik van technische termen, afkortingen, literatuurverwijzingen e.d. gewenst.

Met deze oogmerken heeft een comité van redacteurs van Amerikaanse biologische tijdschriften reeds in 1960 na uitvoerig overleg een handleiding samengesteld, die door vele van deze tijdschriften als gedragslijn wordt gebruikt. Van de tweede druk verscheen al in 1966 de tweede oplage.

Een der samenstellers is de bij fytopathologen welbekende Prof. A. J. Riker uit Madison, Wisc., U.S.A. In zijn met Regina S. Riker geschreven “Introduction to Research on Plant Diseases” (1936) was reeds een hoofdstuk gewijd aan het verzorgen van een onderzoeksverslag en het omwerken hiervan tot manuscript.

“Style Manual” bevat o.a. hoofdstukken over het taalgebruik, het drukklaar maken van manuscript en illustraties en de correctie van drukproeven. Ook tijdschriftredacties vinden in enkele hoofdstukjes aanwijzingen voor het beoordelen en redigeren van manuscripten.

Het boekje is duidelijk en overzichtelijk geschreven en in een zeer prettige vorm uitgegeven. Een uitvoerig register vergemakkelijkt het vlotte gebruik als naslagwerkje. Het wordt dan ook ten zeerste aanbevolen aan allen die publiceren en voor hen die anderen daarbij moeten helpen. Behalve voor het publiceren in het Engels, waarvoor het boekje in de eerste plaats is bedoeld, bevat het veel aanwijzingen, die ook voor het schrijven in de Nederlandse taal gelden.

L. Bos

Isotopes and radiation in plant pathology. Tech. Repts Ser. No. 66, International Atomic Energy Agency, Wenen, 1966; 94 blz. Prijs f 9,10.

Deze publikatie bevat een elftal voordrachten, gehouden op een “panel”-bijeenkomst, waaraan elf fytopathologen deelnamen en die georganiseerd was door de IAEA (International Atomic Energy Agency). Het merendeel bestaat uit kritische overzichten van de toepassing van radio-isotopen en straling bij het onderzoek van plantenziekten, veroorzaakt door schimmels, bacteriën, virussen en nematoden. Het gebruik van radio-isotopen als “tracers” is een belangrijk hulpmiddel gebleken bij de bestudering van de fysiologische en biochemische processen, die plaatsvinden in de combinatie van waardplant en pathogeen en in elk van beide afzonderlijk. Verder worden ze toegepast bij het onderzoek over het werkingsmechanisme van fungiciden, bactericiden en nematociden en bij de bestudering van de verspreiding van pathogenen en hun vectoren. Straling wordt o.a. toegepast bij het opwekken van mutaties voor het resistentie-onderzoek en bij het onderzoek van plantetumoren.

De voordrachten, die alle door specialisten gehouden, zijn, bevatten waardevolle informatie voor hen die in de toepassing van straling en radio-isotopen bij fytopathologisch onderzoek geïnteresseerd zijn. Er is niet in het boekje vermeld dat de betreffende “panel”-bijeenkomst van 2–6 september 1963 te Wenen gehouden werd.

Dekker

H. A. Kirchner: Grundriss der Phytopathologie und des Pflanzenschutzes. VEB Gustav Fischer Verlag Jena, 1967; 272 blz., 178 illus. Prijs (gebonden) DmK 27,40.

In een 67 pagina's tellend algemeen deel worden doelstelling, geschiedenis en enkele begrippen op het gebied van de plantenziektenkunde besproken, waarna in een bijzonder deel de meest voorkomende ziekten en plagen van gewassen in de DDR kort beschreven worden. Verreweg het grootste deel heeft betrekking op landbouwgewassen en een kleiner deel op pit- en steenvruchten en zacht fruit. Daar het boek in de eerste plaats bedoeld is voor hen, die een meer praktisch gerichte belangstelling voor plantenziekten hebben, valt de nadruk op een beschrijving van de symptomen en de bestrijdingswijze. Per gewas is een lijst van de belangrijkste ziekten en plagen toegevoegd, gerangschikt volgens de aard der symptomen. De tekst is verlucht met vele, voor het grootste deel originele foto's. Jammer is dat de kwaliteit van een aantal van deze foto's te wensen overlaat. Enigszins storend werken een aantal drukfouten in Latijnse namen en auteursnamen, bijv. *Necria* in plaats van *Nectria*, *decimlineata* in plaats van *decemlineata*.

Het lijkt me dat de auteur er in geslaagd is een zeer bruikbaar overzicht te geven van de ziekten en plagen van de in de DDR belangrijkste gewassen, zowel voor studenten als voor hen die in de praktijk met plantenziekten te maken hebben. Met uitzondering van een klein deel van het boek dat betrekking heeft op organisatie, wetten en verordeningen in genoemd land, zal het boek ook daarbuiten zeker bruikbaar zijn.

Dekker